

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/25/2018
Identifikačné číslo spisu: 3014200640
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3014200640.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci navrhovateľa: X. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., právne zastúpeného Mgr. Jozefom Gáplovským, advokátom, so sídlom Centrum II 88, Dubnica nad Váhom, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa Bratislava, so sídlom v Bratislave Ul. 29. augusta 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 12. júna 2014 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 13. júna 2014, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/193/2014-80 zo dňa 28. júna 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/193/2014-80 zo dňa 28. júna 2018 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 15Sd/193/2014- 80 zo dňa 28. júna 2018 podľa § 250q ods. 2 veta prvá O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 12. júna 2014 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 13. júna 2014 ako zákonné a vecne správne. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd z obsahu administratívneho spisu odporkyne zistil, že navrhovateľ požiadal o priznanie starobného dôchodku od 31.5.2010. Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 12. júna 2014 podľa § 65, § 274 a § 82 zákona v znení neskorších predpisov navrhovateľovi priznala od 31.05.2010 starobný dôchodok v sume 316,60 € mesačne s platnou zákonnou valorizáciou tak, že od 01.01.2011 mu zvýšila starobný dôchodok na sumu 322,30 € mesačne, od 01.01.2012 mu zvýšila

starobný dôchodok na sumu 333,00 € mesačne a od 01.01.2013 mu zvýšila starobný dôchodok na sumu 344,20 € mesačne. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 13. júna 2014 podľa § 66 ods. 3 zákona navrhovateľovi od 01.09.2013 zvýšila starobný dôchodok na sumu 355,60 € mesačne. V odôvodnení rozhodnutia mu zhodnotila obdobie dôchodkového poistenia, rozhodujúce obdobie na výpočet dôchodku, sumy vymeriavacích základov na určenie poistného na dôchodkové poistenie, všeobecné vymeriavacie základy a osobné mzdové body uvedené v osobnom liste, ktoré sú prílohou rozhodnutia zo dňa 12. júna 2014 a jeho neoddeliteľnou súčasťou. Rozhodnutím zo dňa 13. júna 2014 bola zohľadnená zmena v dôchodkových nárokoch navrhovateľa, a preto došlo k zvýšeniu dávky. Krajský súd súčasne poukázal na rozsiahle dôvody, konkrétny výpočet dávky, (ktorý navrhovateľ napokon ani nenamietal), príslušnú aplikáciu platnej valorizácie a všetky kritéria, ktoré boli podkladom pre vydanie týchto rozhodnutí.

3. Krajský súd zákonnosť napadnutých rozhodnutí žalovaného správneho orgánu a konania im predchádzajúceho preskúmal v intenciách ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v platnom znení citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 65 ods. 1, v spojení s § 274 ods. 1, 2 uvedeného zákona, v spojení s právnu úpravou ustanovenou v čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, postupom podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (OSP) v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (SSP) a dospel k záveru o nedôvodnosti opravného prostriedku navrhovateľa.

4. Za nesporné medzi účastníkmi krajský súd považoval, že navrhovateľ právoplatným rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky Č.p. SPC-35.084/6-2001 zo dňa 25.01.2001 bol od 01.01.2001 podľa § 210 a § 211 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby a Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície priznaný výsluhový príspevok, ktorý sa od 01.07.2002 podľa § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov považuje za výsluhový dôchodok. Podľa potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky bolo ďalej preukázané, že navrhovateľ vykonával základnú vojenskú službu od 01.10.1972 do 28.09.1974 a dobu služobného pomeru od 01.04.1980 do 31.12.2000. Doba služby od 01.10.1972 do 28.09.1974 a od 01.04.1980 do 31.12.1999 boli zaradené do I. kategórie funkcií a doba služby od 01.01.2000 do 31.12.2000 bola zaradená do III. pracovnej kategórie a celé toto obdobie mu bolo zhodnotené na výsluhový dôchodok.

5. Krajský súd poukázal na právny názor uvedený v Rozhodnutí č. R55/2011 publikovaný v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR v čiastke 5/2011, podľa ktorého ak je výsluhový dôchodok priznaný ako dávka sociálneho zabezpečenia, môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia vtedy, ak jeho výška zodpovedá výške starobného dôchodku, primeranej dobe trvania služobného pomeru. Pri určení výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely výsluhového dôchodku. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť v pomernej časti, zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby, maximálne o sumu výsluhového dôchodku. Podľa názoru krajského súdu v prejednávanej veci nie je dôvod sa od tejto praxe odkloniť, a to aj s poukazom na skutočnosť, že sa tak rozhoduje v obdobných prípadoch iných poistencov. Konštatoval, že každá zmena rozhodovacej súdnej praxe, najmä ak ide o prax najvyššieho súdu, ktorý má za úlohu zjednocovať rozhodovanie súdov, má vždy dopad na princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodovania, dajúc do pozornosti, že dohovor má charakter medzinárodnej zmluvy, čo okrem iného zakladá skutočnosť, že príslušné ustanovenia majú prednosť pred zákonmi o sociálnom zabezpečení (poistení), a preto v situácii, ktorá nastala u navrhovateľa, že mu vznikol nárok na starobný dôchodok a tiež na výsluhový príspevok, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok, je potrebná na určenie sumy starobného dôchodku aplikácia článku 33 ods. 2 dohovoru.

6. Podľa názoru krajského súdu, vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu v čase vydania napadnutých rozhodnutí, (ktorý je pre súd v zmysle § 250i ods. 1 O.s.p. rozhodujúci) postupu

odporkyne, ktorý predchádzal vydaniu preskúmaných rozhodnutí, nemožno v zmysle námietok navrhovateľa vytýkať porušenie zákona odôvodňujúce jeho zrušenie. Krajský súd konštatoval, že odporkyňa postupovala v súlade so zákonom, keď použila postup výpočtu teoretickej výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia, ktorá by mu patrila, ak by všetky doby poistenia navrhovateľ získal vo všeobecnom systéme a následne takto zistenú výšku krátila postupom podľa článku 33 Dohovoru č. 128. Krajského súdu v danej veci došiel tiež k názoru, že navrhovateľ nemôže spravodlivo požadovať, aby mu bola vyplácaná suma starobného dôchodku, priznaného vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia aj za doby, ktoré mal hodnotené aj v osobitnom systéme pre nárok a výšku výsluhového príspevku, ktorý, ako už bolo vyššie uvedené, má od dovŕšenia dôchodkového veku charakter dávky v starobe z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, a to bez ohľadu na to, že osobitný systém pojem „starobného dôchodku“ neobsahuje.

7. Krajský súd ďalej uviedol, že postup odporkyne nemožno považovať za diskriminujúci a v rozpore s článkom 12 Ústavy SR. Nie je nakoniec ani v rozpore s článkom 39 Ústavy SR, v zmysle ktorého majú občania právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Z uvedených dôvodov taký postup krajský súd považuje za zákonný.

8. Krajský súd došiel k záveru, že o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok bolo rozhodnuté na podklade správne zhodnotených období dôchodkového poistenia, vymeriavacích základov podľa evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia, ktoré navrhovateľ podpísal a tieto nenamietal. Konkrétna suma dávky bola určená v súlade s platnými právnymi predpismi účinnými v čase vzniku nároku na starobný dôchodok, a preto odporkyňa bola povinná tieto predpisy aplikovať aj vrátane zákonných obmedzení. Pre výšku starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia boli navrhovateľovi hodnotené aj doby zamestnania, ktoré boli súčasne hodnotené pre nárok a výšku výsluhového príspevku v systéme sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov. Krajský súd na základe vykonaného preskúmania vychádzajúc z uvedených názorov a judikatúry NS SR napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 12. júna 2014 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 13. júna 2014 ako vecne správne a vydané v súlade so zákonom potvrdil, pretože odporkyňa postupovala v súlade s príslušnými právnymi predpismi, poukazom na to, že navrhovateľ nepredložil súdu dôkaz o nesprávnosti postupu odporkyne pri výpočte resp. pri krátení jeho starobného dôchodku.

9. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250l ods. 2 OSP za použitia § 250k ods. 1 OSP. Navrhovateľ v konaní nebol úspešný, a preto mu krajský súd náhradu trov konania nepriznal a odporkyňa sa v zmysle § 250k OSP trov konania nepriznávajú.

II.

Odvolanie navrhovateľa proti rozsudku krajského súdu

10. Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie, žiadajúc rozsudok krajského súdu zmeniť a jeho návrhu vyhovieť, teda rozhodnutie odporcu z 12. 6. 2014 a 13. 6. 2014 zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

11.1. Navrhovateľ v dôvodoch odvolania namietal, že skutkové závery krajského súdu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a rovnako tiež právne závery prvostupňového súdu sú bez opory v právnych predpisoch, nakoľko krajským súdom tvrdená súladná aplikácia právnych predpisov vrátane zákonných obmedzení sa na jeho osobu nestáňujú. Poukázal na skutočnosť, že akákoľvek aplikácia právnych predpisov nemôže byť retroaktívna a diskriminujúca. Dôvodil, že výkladom aký zastáva krajský súd potvrdzujúci rozhodnutie odporcu, by vznikla situácia, že jeho dôchodok by bol nižší ako dôchodok vypočítaný v ktoromkoľvek systéme dôchodkového zabezpečenia. Vytýkal odporcovi, že jeho výklad právnych predpisov by v skutočnosti diskriminoval jeho osobu na úkor iných osôb s rovnakým počtom odpracovaných rokov, ale iba v jednom systéme dôchodkového zabezpečenia. Uviedol, že pri ukončení služobného pomeru v policajnom zbore mu bol priznaný nárok na výsluhový príspevok, a nie dôchodok,

ktorý mu bolo až neskoršími novelizáciami právnych predpisov zmenený na výsluhový dôchodok, preto v prípade retroaktivity je táto prípustná len vtedy, ak je na jej základe priznaných subjektu viac práv ako podľa prv platného právneho stavu. Tvrdil, že zákon o sociálnom poistení nerozlišuje rôzne druhy starobných dôchodkov, a teda ani nerozlišuje medzi starobným dôchodcom a starobným dôchodcom poberajúci výsluhový dôchodok, rovnako tiež nepozná teoretickú výšku výpočtu starobného dôchodku za všetky odpracované roky.

11.2. Navrhovateľ namietal, že odporca nemôže stanovovať spôsob výpočtu starobného dôchodku odlišne od výpočtu určeného priamo zákonom o sociálnom poistení. Tvrdil, že podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach číslo 128 ak má alebo, ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávky, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku. Jedná sa o medzinárodnú zmluvu, na ktorej vykonanie je potrebný zákon, keďže nie vykonateľná priamo, ktorý však dodnes nebol prijatý, a preto nie sú žiadnym spôsobom určené podmienky ani rozsah krátenia, a preto tieto skutočnosti vylučujú použitie zmienených ustanovení dohovoru číslo 128.

11.3. Navrhovateľ ďalej tvrdil, že navyiac v danom prípade nemožno výsluhový dôchodok a starobný dôchodok považovať za dávky vyplývajúce z tej istej sociálnej udalosti. Zákon o sociálnom zabezpečení policajtov totiž nikde neoznačil výsluhový dôchodok za starobný dôchodok pre prípad dožitia dôchodkového veku. V skutočnosti sa jedná o sociálnu dávku za výsluhu rokov odpracovaných v policajnom zbore. Ani jeden zákon sociálneho poistenia neurčil vylúčenie práva zápočtu odpracovaných rokov do konca roku 2003, dokedy policajti prispievali dôchodkovými odvodmi do spoločného systému sociálneho zabezpečenia. V v danej súvislosti dal do pozornosti od rozsudok Najvyššieho súdu SR 4 So 189/2007 z 29. 5. 2008.

11.4. Navrhovateľ poukázal na to, že ako bývalý príslušník polície bol vo výkone služby viac ako 22 rokov so zaradením v prevažnej miere do I., resp. do II. Kategórie. Uviedol, že odporca vypočítava výšku jeho starobného dôchodku v sume 632,70 eur mesačne podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a podľa zákona č. 100/1988 Zb. v sume 306,20 eur mesačne.

11.5. Navrhovateľ vytýkal krajskému súdu, že sa stotožnil s tvrdením odporcu o potrebe krátenia jeho dávky a to napriek tomu, že v napadnutom rozhodnutí odporca neuvádza konkrétnu citáciu právnych noriem, podľa ktorých krátenie realizuje a z čoho samotné krátenie vychádza. Dôvodil, že vnútroštátna právna úprava pritom umožňuje súbeh starobného a výsluhového dôchodku, preto nie je na mieste krátenie jemu patriacej dôchodkovej dávky starobného zabezpečenia z dôvodu poberania výsluhovej dávky.

11.6. Navrhovateľ mal za to, že odporca mu mal určiť starobný dôchodok v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z., keďže takto určený dôchodok je vyšší, ako v zmysle zákona č. 100/1988 Zb. a tento mal následne valorizovať v zmysle príslušných zákonných ustanovení.

11.7. Ďalej navrhovateľ namietal, že prvostupňový súd sa nezaoberal jeho námietkou, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia z 12. 6. 2014 odporca síce uvádza realizáciu rozsudku krajského súdu z 3. 3. 2014, v skutočnosti však realizácia súdneho rozhodnutia v jeho veci zo dňa 3. 3. 2014 prevedená nebola, čím napadnuté rozhodnutie odporcu trpelo a trpí nepreskúmateľnosťou z dôvodu neurčitosti a nezrozumiteľnosti.

11.8. Záverom navrhovateľ trval na tom, že ak zákonodarca neskôr prijal zmenu zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, resp. prijal nové právne predpisy nahrádzajúce uvedený zákon, jedná sa v tomto prípade o tzv. pravú retroaktivitu, ktorá je v právnych vzťahov prípustná a súladná s ústavnými predpismi, len ak rozlišuje rozsah práv a oprávnení a nie ako by sa malo stať práve v jeho prípade, že takto účinným právnym predpisom so spätnou účinnosťou by malo dôjsť k obmedzeniu práv resp. k ich

k úplnému odňatiu.

III.

Vyjadrenie odporkyne k odvolaniu navrhovateľa

12. Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadrila. S dôvodmi, ktorými navrhovateľ v odvolaní namietal nezákonnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, nesúhlasila. Navrhovala, aby odvolací súd podľa § 219 OSP napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

13. V dôvodoch vyjadrenia odporkyňa vyslovila názor, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Uviedla, že navrhovateľ uvádza v odvolaní totožné námietky, s ktorými sa odporkyňa vysporiadala vo svojom písomnom vyjadrení z 13. augusta 2014, a ktorého sa v celom rozsahu pridržiava. Trvala na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X-I zo dňa 12. júna 2014 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-II z 13. júna 2014.

IV.

Rozhodnutie najvyššieho súdu

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP a 491 SSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech.

15. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

15.1. Podľa § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku zákona č. 162/2015 Z. z. (SSP), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

15.2. Podľa § 491 ods. 2, druhá veta Správneho súdneho poriadku, ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

16.1. Podľa § 492 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

16.2. Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

17. Predmetom prieskumného konania na odvolacom súde bol rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/193/2014-80 zo dňa 28. júna 2018, ktorým krajský súd podľa § 250q ods. 2 veta prvá O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 12. júna 2014 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 13. júna 2014.

18. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku krajského súdu odvolací súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich najvyšší súd neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

19. Predmetom preskúmacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 12. júna 2014, ktorým podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov navrhovateľovi priznala od 31.05.2010 starobný dôchodok v sume 316,60 € mesačne s platnou zákonnou valorizáciou tak, že od 01.01.2011 mu zvýšila starobný dôchodok na sumu 322,30 € mesačne, od 01.01.2012 mu zvýšila starobný dôchodok na sumu 333,00 € mesačne a od 01.01.2013 mu zvýšila starobný dôchodok na sumu 344,20 € mesačne a rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 13. júna 2014, ktorým podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov navrhovateľovi od 01.09.2013 zvýšila starobný dôchodok na sumu 355,60 € mesačne.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že v procese súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy napadnutého žalobou (opravným prostriedkom) nie je súdom skutkovým. V správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP). Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250l a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

21. Podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku upravujúceho rozhodovanie súdu o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov (§§ 250l a nasl. OSP) sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 1, 2 OSP). Konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu (§ 250m ods. 1 OSP). Súdny prieskum rozhodnutia správneho orgánu, napadnutého opravným prostriedkom účastníka správneho konania a konania mu predchádzajúceho súd vykoná na základe administratívneho spisu správneho orgánu. Žalovaný správny orgán je povinný v súdom určenej lehote predložiť súdu svoje spisy (§ 250d ods. 1 OSP). Ak nedôjde k vybaveniu opravného prostriedku spôsobom uvedeným v § 250f, 250o alebo 250p, nariadi súd pojednávanie. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia. O opravnom prostriedku rozhodne súd rozsudkom, ktorým preskúmané rozhodnutie buď potvrdí, alebo ho zruší a vráti na ďalšie konanie. Ustanovenie § 250j ods. 5 platí obdobne (§ 250q ods. 1, 2 OSP). Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP). V rámci preskúmacieho súdneho konania súd skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP). V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach krajský súd nie je viazaný len rozsahom dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktorými navrhovateľ namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Krajský súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či správny orgán konal a rozhodol v

súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky súčasne poukazuje na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

23. Odvolací súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu - odporkyne, náležite postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia odporkyne napadnutého opravným prostriedkom navrhovateľa vykonal v súlade s platnou právnou úpravou zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v spojení s právnou úpravou naň nadväzujúcou a svoju právnu úvahu, na základe ktorej ustálil svoj právny záver, náležite odôvodnil. Najvyšší súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia odporkyne pri aplikácii zákonnej úpravy uvedeného zákona postupom podľa Občianskeho súdneho poriadku dospel k zhodnému záveru ako krajský súd, a to že napadnuté rozhodnutia odporkyne sú vecne a právne správne.

24. Odvolací súd po vyhodnotení odvolania navrhovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, súčasťou ktorého bol dávkový spis, v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 1, 2 SSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnú úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Najvyšší súd aby neopakoval skutočnosti účastníkom známe, na zdôraznenie právnej úvahy súdu prvého stupňa k veci dopĺňa nasledovné.

VI.

Právne posúdenie odvolacím súdom

25. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

26. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

27. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

28. Z uvedených článkov ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné

postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

29. V danej súvislosti kasačný súd dáva tiež do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd konštatuje: „Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

30. Uvedenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky je potrebné aplikovať aj vo vzťahu k rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy.

31. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd v odvolacom konaní pri prieskume zákonnosti napadnutého rozsudku krajského súdu zameral svoju pozornosť námietkam navrhovateľa, ktorými namietal, že skutkové závery krajského súdu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a rovnako tiež právne závery prvostupňového súdu sú bez opory v právnych predpisoch, nakoľko krajským súdom tvrdená súladná aplikácia právnych predpisov vrátane zákonných obmedzení sa na jeho osobu nesťahujú, poukazom na to, že akákoľvek aplikácia právnych predpisov nemôže byť retroaktívna a diskriminujúca. Nesprávne posúdenie veci navrhovateľ videl v tom, že krajský súd, ako aj odporkyňa v danom prípade nesprávne aplikovali ustanovenie článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128, tvrdiac, že ide o medzinárodnú zmluvu, na ktorej vykonanie je potrebný zákon, keďže nie je vykonateľná priamo, ktorý však dodnes nebol prijatý, a preto nie sú žiadnym spôsobom určené podmienky ani rozsah krátenia, a preto tieto skutočnosti vylučujú použitie Dohovoru č. 128. Z uvedených dôvodov odvolací súd zameral svoju pozornosť tejto námietke navrhovateľa.

32. Posúdenie splnenia zákonných podmienok pre vznik nároku na starobný dôchodok žalobcu a jeho výpočet bolo potrebné vychádzať zo znenia zákona o sociálnom poistení účinného v čase žalobcom uplatneného nároku na starobný dôchodok, t.j. k 31.5.2010 (rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X-I z 12.6.2014) a k 1.9.2013 (rozhodnutie z 13.6.2014 č. XXX XXX XXXX X-II).

33. Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním sociálneho poistenia a konanie vo veciach sociálneho poistenia. Tento zákon sa nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchrannej služby,

colníkov 1a) (ďalej len "policajt"), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, 1b) vojakov mimoriadnej služby 1c) (ďalej len "profesionálny vojak"), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, 2) ak tento zákon neustanovuje inak (§ 1 ods. 1, 3).

34. Podľa § 6 ods.1, 2, 3 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je nemocensky poistená, dôchodkovo poistená alebo poistená v nezamestnanosti podľa tohto zákona. Poistenec podľa tohto zákona je na účely dôchodkového poistenia aj fyzická osoba, ktorá získala obdobie dôchodkového poistenia podľa § 60 ods. 2, 4 a 5. Poistencom patria práva pri výkone sociálneho poistenia rovnako v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení ustanovenou osobitným zákonom. (Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).

35. Podľa § 65 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

36. Podľa § 255 ods. 1, 5 zákona č. 461/2003 Z. z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak. Na hodnotenie náhradnej doby ako obdobia dôchodkového poistenia od 1. augusta 2006 sa nevyžaduje splnenie podmienky získania najmenej jedného roka zamestnania. Za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu 2) a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. (§ 40 až 45 a § 101 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov).

37. Podľa § 274 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023. Suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu (§ 23 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 222/2003 Z. z.). To platí aj vtedy, ak sa suma dôchodkov uvedených v prvej vete určuje na účely určenia sumy vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku.

38. Podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. účinného od 1.7.2002 výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 211 ods. 1 písm. d) a odseku 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti.

39. Podľa § 210 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. účinný do 30.6.2002 výsluhový príspevok (ďalej len "príspevok") patrí v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom policajtovi, ktorého služobný pomer sa skončil (ďalej len "oprávnený"), a) uvoľnením podľa § 191, b) prepustením podľa § 192 ods. 1 písm. a) až d) a g), c) uplynutím dočasnej štátnej služby podľa § 198.

40. Podľa § 211 ods. 1, 2 zákona č. 73/1998 Z. z. účinný do 30.6.2002 príspevok patrí oprávnenému vo výške a) 1% zo základu pre výpočet dávky podľa § 218 za každý skončený rok trvania služobného pomeru po dobu jedného roka od jeho skončenia, ak služobný pomer trval najmenej jeden rok a najviac dva roky a skončil sa prepustením podľa § 192 ods. 1 písm. a) alebo b), b) 1% zo základu pre výpočet dávky podľa § 218 za každý skončený rok trvania služobného pomeru po dobu troch rokov od jeho skončenia, ak služobný pomer trval najmenej tri roky a najviac deväť rokov a skončil sa prepustením podľa § 192 ods. 1 písm. a) alebo b), c) 1% zo základu pre výpočet dávky za každý skončený rok

trvania služobného pomeru po dobu piatich rokov od jeho skončenia, ak trval najmenej desať rokov a najviac 14 rokov, d) 30% zo základu pre výpočet dávky, ak služobný pomer trval aspoň po dobu 15 rokov. Za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa príspevok priznaný podľa odseku 1 písm. d) zvyšuje o 1,5% zo základu pre výpočet dávky.

41. Podľa § 212 ods. 1, 2 zákona č. 73/1998 Z. z. účinný do 30.6.2002 pri súbehu nároku na príspevok s nárokom na starobný dôchodok, invalidný dôchodok, čiastočný invalidný dôchodok alebo na dôchodok za výsluhu rokov podľa predpisov o sociálnom zabezpečení a prídavku k dôchodku podľa tohto zákona patrí oprávnenému podľa jeho voľby príspevok alebo dôchodok s prídavkom k dôchodku. Príspevok sa nekráti pre súbeh s príjmom zo zárobkovej činnosti alebo s príjmom, ktorý nahrádza zárobok.

42. Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach číslo 128 (publikovaného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.) ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

43. Skutkové zistenia vyplývajúce z administratívneho spisu potvrdzujú, že žalobca listom zo dňa 15.8.2013 žiadal Sociálnu poisťovňu ústredie o priznanie starobného dôchodku od 31.5.2010 a žiadosťou spísanou dňa 31.05.2013 od 31.5.2013. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 12. júna 2014 podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov navrhovateľovi priznala od 31. mája 2010 starobný dôchodok v sume 316,60 € mesačne, ktorý súčasne v zmysle zákona valorizovala tak, že od 01.01.2011 mu zvýšila starobný dôchodok na sumu 322,30 € mesačne, od 01.01.2012 mu zvýšila starobný dôchodok na sumu 333,00 € mesačne a od 01.01.2013 mu zvýšila starobný dôchodok na sumu 344,20 € mesačne. Ďalším rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 13. júna 2014 Sociálna poisťovňa, ústredie podľa § 66 ods. 3 uvedeného zákona navrhovateľovi od 01.09.2013 zvýšila starobný dôchodok na sumu 355,60 € mesačne. Ministerstvo vnútra SR listom č. SPOU-OSZ-35.084-14/2013-VZ z 7.8.2013 potvrdilo, že navrhovateľovi bol priznaný výsluhový príspevok, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok, pričom mu bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 1.10.1972 do 28.9.1974 v I. kategórii funkcií, doba služobného pomeru príslušníka PZ od 1.4.1980 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií a doba služobného pomeru PZ od 1.1.2000 do 31.12.2000 v III. kategórii funkcií; na určenie sumy priznanej dávky bola zhodnotená doba služobného pomeru v rozsahu 22 rokov a 278 dní; služobný pomer žalobcu nebol ukončený z dôvodu racionalizačných a organizačných opatrení a nebol ukončený ani z dôvodu trvalej straty spôsobilosti vykonávať prácu vzhľadom na jeho zdravotný stav, služobný pomer bol ukončený z iného dôvodu. Rozhodnutím Ministerstva vnútra SR z 25.1.2001 Č.p.: SPC-35.084-1/6-2001 bol navrhovateľovi priznaný výsluhový dôchodok od 1.1.2001 podľa § 210 ods. 1 a § 211 ods. 1 písm. d/ a ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z.

44. Základom posúdenia zákonnosti rozhodnutí odporčyni o nároku navrhovateľa na priznanie starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení z dôvodu splnenia zákonných podmienok v zmysle § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. bolo potrebné riešiť výklad niektorých pojmov, upravených v zákone o sociálnom poistení v spojitosti so zabránením diskriminácie.

45. Z právnych úprav, týkajúcich sa sociálneho poistenia (zabezpečenia) rôznych skupín poistencov jednoznačne vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a osobitný systém sociálneho poistenia (zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov) sú založené na základe hodnotenia dôb poistenia (zamestnania) pre dávky dôchodkového poistenia.

46. Kým zákon o sociálnom poistení upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo v dôsledku jeho nepriaznivého zdravotného stavu boli riadne

zohľadnené, osobitné právne úpravy, používané v osobitnom systéme sociálneho poistenia obsahujú len úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok dôchodkového poistenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby). Osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, sirotských a vdovských dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, a to aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené len na hodnotení doby služby poistenca a vôbec nehodnotí dobu poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme. V dôsledku tejto skutočnosti potom vychádza záver, že poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia sú vylúčení z pôsobnosti zákona o sociálnom poistení len v rozsahu, zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme (s výnimkou prípadov podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ktorým sa pre nárok na tieto dávky hodnotí aj so započítaním doby služby v ozbrojených silách v celom rozsahu), ale nie v časti, upravujúcej nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok.

47. Zákon o sociálnom poistení nestotožňuje definíciu poistenca podľa § 6 zákona o sociálnom poistení s úpravou poistenia a obdobia dôchodkového poistenia podľa § 60 ods. 2 a § 255 zákona o sociálnom poistení. Ustanovenie § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov preto nebráni vzniku nároku na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia aj príslušníkovi ozbrojeného zboru alebo ozbrojených síl, ktorý dosiahol dôchodkový vek podľa zákona o sociálnom poistení, splnil podmienky nároku na niektorú z výsluhových dávok a získal k tomuto dňu akúkoľvek hodnotiteľnú dobu poistenia vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia (nie dobu poistenia, vyžadovanú u poistenca, ktorý bol poistený výlučne vo všeobecnom systéme).

48. Podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. účinného od 1.7.2002 výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 211 ods. 1 písm. d) a odseku 2 zákona č. 73/1998 Z.z. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti. V zmysle citovanej právnej úpravy aj výsluhový príspevok priznaný navrhovateľovi na základe rozhodnutia Ministerstva vnútra SR z 25.1.2001 Č.p.: SPC-35.084-1/6-2001 účinnosťou zákona č. 328/2002 Z. z. je považovaný za výsluhový dôchodok, keďže navrhovateľovi bol priznaný podľa § 211 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. V danom prípade nejde o retroaktívnu právnu úpravu, pretože, nová právna úprava nemenila podmienky vzniku nároku, keď novou právnou úpravou nastala len zmena v označení dávky, pričom touto zmenou navrhovateľ nebol nijak ukrátený, keďže výška priznanej dávky mu ostala zachovaná.

49. Úmyslom zákonodarcu bolo zákonom č. 328/2002 Z. z. poskytnúť policajtom výsluhový dôchodok, resp. naďalej poskytovať dovtedy priznané výsluhové príspevky ako dávky, ktoré majú povahu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia až od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení). Ak je príspevok za službu priznaný ako dávka sociálneho zabezpečenia a považovaný za výsluhový dôchodok (podľa zákona č. 328/2002 Z. z.) môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) len vtedy, ak jeho výška zodpovedá výške starobného dôchodku, primeranej dobe trvania služobného pomeru. (stanovisko najvyššieho súdu publikované pod č. 55/2011 v Zbierke rozhodnutí najvyššieho súdu SR a súdov Slovenskej republiky - rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So 214/2008). Z čl. 19 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128, ktorý bol Československou socialistickou republikou ratifikovaný 11.01.1990 a vyhlásený pod č. 416/1991 Zbierky zákonov (ďalej len „Dohovor“) priamo vyplýva nárok na zachovanie starobného dôchodku po celú dobu sociálnej udalosti, teda počas celého života po prežití ustanoveného veku. Dohovor č. 128 má charakter medzinárodnej zmluvy, ktorá priamo zakladá právo fyzických osôb na zachovanie nároku na starobný dôchodok, a teda na jeho vykonanie nebolo potrebné prijať osobitný zákon. V zmysle čl. 7 ods. 5 v spojení s čl. 154c ods. 1 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy,

ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. V súlade s citovaným článkom ústavy príslušné ustanovenia Dohovoru č.128 majú prednosť pred zákonom č. 461/2003 Z. z. a sú priamo záväzné aj pre odporkyňu.

50. Za takýchto okolností potom priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. alebo podľa tohto zákona považované nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby policajta (profesionálneho vojaka alebo príslušníka inej ozbrojenej zložky štátu zákonom vymedzenej) nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku. Pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, ktoré boli zhodnotené na účely výsluhového dôchodku a v nich dosiahnuté hrubé zárobky a to bez ohľadu na skutočnosť, v akom rozsahu a v akej kategórii funkcií bola doba výkonu služby hodnotená. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť v pomernej časti, zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby, najviac však o sumu výsluhového dôchodku. (stanovisko najvyššieho súdu publikované pod č. 55/2011 v Zbierke rozhodnutí najvyššieho súdu SR a súdov Slovenskej republiky - rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So 214/2008). Sociálna poisťovňa rozhodujúc o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systému najprv vypočíta teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme v zmysle príslušných ustanovení zákona o sociálnom poistení v spojení s ustanoveniami zákona o sociálnom zabezpečení pri krytí vzniku nároku na starobný dôchodok, následne vypočíta teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila po zhodnotení doby poistenia v osobitnom systéme a odpočíta ju od teoretickej výšky dôchodku, vypočítanej pri zohľadnení celej doby poistenia a až takto vypočítaná dávka môže zachovať všetky oprávnené nároky uvedených poistencov osobitného systému a nebude poškodzovať Sociálnu poisťovňu.

51. Podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v platnom znení suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

52. Podľa § 274 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v platnom znení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023. Suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu. 110) To platí aj vtedy, ak sa suma dôchodkov uvedených v prvej vete určuje na účely určenia sumy vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku.

53. Podľa čl. 33 ods. 1, 2 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba súčasne nárok na rôzne invalidné, starobné alebo pozostalostné dávky, môžu sa tieto dávky krátiť za určených podmienok a v určenom rozsahu; chránená osoba dostane spolu aspoň toľko, koľko sú najvýhodnejšie dávky.

Ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

54. Vychádzajúc z právnej úpravy citovanej vyššie a skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu (ktoré zistenia navrhovateľ ani nerozporoval) postup Sociálnej poisťovni ústredie v danom prípade bol správny, keď výšku starobného dôchodku navrhovateľa vyčíslil postupom v súlade s ustanovením § 66 zákona č. 461/2003 Z. z. Prihliadnutím na právnu úpravu ustanovenú v § 274 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v platnom znení, bol tiež správny postup odporkyne, keď vyčíslil sumu

starobného dôchodku, ktorá by navrhovateľovi patrila podľa právnej úpravy zákona č. 100/1988 Zb. v platnom znení, pretože započítaná doba služobného pomeru navrhovateľa bola zaradená podľa predpisov účinných pred zákonom č. 461/2003 Z. z. podľa zákona č. 100/1988 Zb. do I. kategórie funkcií (v zmysle § 14 tohto zákona), čím mu vznikol nárok na určenie sumy starobného dôchodku aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. Vzhľadom k tomu však, že suma dôchodku určená navrhovateľovi podľa zákona o sociálnom poistení (z.č. 461/2003 Z. z.) bola vyššia ako suma dôchodku určená podľa zákona o sociálnom zabezpečení (z.č. 100/1988 Zb.) odporkyňa priznala navrhovateľovi starobný dôchodok určený podľa zákona o sociálnom poistení (z.č. 461/2003 Z. z.), krátený v súlade s právnou úpravou ustanovenou v čl. 33 Dohovoru č. 128.

55. Pretože navrhovateľ je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, ktorá od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení plní funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v sume primeranej dobe trvania služobného pomeru, a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení so zákonom č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov mu bola do doby zamestnania započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy už zohľadnené v dávke z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, suma starobného dôchodku za znížila podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky.

56. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že rozhodnutia odporkyne sú v súlade so zákonom o sociálnom poistení a pokiaľ krajský súd napadnutým rozhodnutím potvrdil rozhodnutia odporkyne nevybočil z právnej úpravy ustanovujúcej sociálne zabezpečenia navrhovateľa v starobe ako osoby poistenej v oboch systémoch sociálneho poistenia (všeobecnom, ako aj osobitnom systéme sociálneho poistenia), a preto posudzovanú vec správne právne posúdil.

57. Krajský súd, ako aj odporkyňa v danom prípade nevybočili ani z judikatúry najvyššieho súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky k problematike nároku na starobný dôchodok pri zohľadnení dávok sociálneho zabezpečenia v starobe z osobitného systému zaujal stanoviská publikované v Zbierke stanovisk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. V rozhodnutí publikovanom pod č. 83/2013 Zbierky najvyšší súd prijal stanovisko: „Priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku.“ V danom prípade ide o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. augusta 2011 sp. zn. 7So/138/2011.

58. Najvyšší súd poukazuje tiež na zovšeobecnený právny názor najvyššieho súdu uvedený v rozhodnutí č. R 55/2011 zverejnený v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky „Pri určení starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely príspevku za službu. Až po takomto stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu považovanú za výsluhový dôchodok“ - rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 9So 214/2008 z 28.10.2009.

59. Najvyšší súd vychádzajúc z prijatých stanovisk rozhodol aj rozsudkom sp. zn. 9So/138/2011 z 22. augusta 2012, v ktorom konštatoval, že „odporkyňa po zohľadnení všetkých období dôchodkového poistenia a všetkých osobných vymeriavacích základov mala povinnosť vypočítať sumu dôchodkovej dávky, ktorá by sa mala znížiť o sumu zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy príspevku alebo výsluhového dôchodku za celé roky poistenia, čo by zodpovedalo čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach uverejneného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. Za primerané (s odkazom na čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky) pritom označil také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (ktorý sa

vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.“

60. Odvolací súd poukazuje na to, že rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/151/2016 z 27. júna 2018 bol napadnutý sťažnosťou na Ústavnom súde SR, ktorý sťažnosť odmietol uznesením sp. zn. IV. ÚS 624/2018-17 zo 16. novembra 2018, v ktorom uviedol: „Treba prisvedčiť navrhovateľovi, že zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 neustanovil možnosť a postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Taktiež je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon č. 461/2003 Z. z. priamo z ustanovenia § 60 ods. 2 a § 255 od. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta, získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou Slovenskej republiky, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by odporkyňa pre nárok na starobný dôchodok v zmysle vyššie uvedených ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre nárok a výšku starobného dôchodku započítať navrhovateľovi dobu služby v Policajnom zbore. Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe“.

61. Citované rozhodnutie ústavného súdu nie je ojedinelým rozhodnutím. Mechanizmus krátenia starobného dôchodku poistencom, ktorým vznikol nárok aj na výsluhový dôchodok, a to tak, že krátenie je možné vykonať len pomerne k počtu rokov rozhodných pre výpočet ich výsluhového dôchodku k celkovej dobe poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, najviac však o sumu výsluhového dôchodku, odobril vo svojej judikatúre ústavný súd aj v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 389/2017, IV. ÚS 270/2018.

62. Vychádzajúc zo skutkových okolností daného prípadu vyplývajúcich z administratívneho spisu poukazom na závery uvedené vyššie najvyšší súd považoval námietky navrhovateľa uvedené v opravnom prostriedku a následne v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli spochybniť vecnú správnosť napadnutých rozhodnutí odporkyne a ich súladnosť so zákonom.

63. Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako súdu prvostupňového podľa § 219 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP z dôvodu jeho vecnej a právnej správnosti potvrdil.

64. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 492 ods. 1, 2 SSP navrhovateľovi náhradu trov tohto konania nepriznal pre jeho neúspech v tomto konaní.

65. Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní poukazoval na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4So/189/2007 z 29.5.2008, v danom prípade nebolo možné naň prihliadať, keďže súdy v uvedenej veci vychádzali z iných skutkových a teda následne aj právnych skutočností.

66. Záverom odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že napriek tomu, že v dôsledku odvolaní (kasačných sťažností) účastníkov konania bolo najvyššiemu súdu predložené krajskými súdmi viacero vecí s obdobnou problematikou, povinnosťou odvolacieho súdu tak, ako aj krajského súdu ako súdu

prvého stupňa, je zaoberať sa každou vecou samostatne a povinnosťou súdu je posudzovať zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu individuálne a nezávisle od iných správnych rozhodnutí ako individuálnych správnych aktov a pokiaľ sú predmetom súdneho prieskumu, nezávisle od iných rozhodnutí súdu v obdobných veciach.

67. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.